

Årsmelding 2023

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

Innhold

1. INNLEDNING	3
1.1 Generell drift	3
1.2 Hovedmål og viktigste saker i 2023.....	3
1.3. Vurdering av utviklingen i 2023.....	5
2. AKTIVITET I 2023	5
2.1 Saker og temaer	5
2.2. Arrangementer	7
2.3. Møter, befaringer, arbeidsgrupper	20
2.4 Uttalelser	32
2.5. Kommunikasjon	34
3 ORGANISATORISK	38
4. ØKONOMI	41
5. Signatur styret og koordinatorene	41

1. INNLEDNING

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsforum mellom natur- og friluftslivsorganisasjonene i Buskerud fylke. Siden 1. januar 2020 har Buskerud vært en del av Viken fylke, noe som også gjelder for året 2023. Viken fylke opphørte 31. desember 2023, og er fra 1. januar 2024 tilbake til Buskerud fylke, i noe nye former.

Formålet med FNF Buskerud er å styrke organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i aktuelle saker i Buskerud. FNF Buskerud skal være en møteplass for samarbeid, en arena for kompetansebygging og kan være et felles talerør/ representant for organisasjonene når det er enighet om dette.

1.1 Generell drift

FNF Buskerud ble i 2023 driftet av koordinator Kaja Høgås i 100 prosent stilling. Kaja har vært vikar i FNF Buskerud i 100 prosent stilling siden 1.mars 2020, og ble fast ansatt 1. januar 2023.

I tillegg til forefallende kontorarbeid har administrasjonen i 2023 hatt følgende oppgaver:

- Sekretær for styret i FNF Buskerud
- Sendt ut relevant materiell og informasjon til de tilsluttede organisasjonene.
- Videre sendt saker som kan være aktuelle å arbeide med for de tilsluttede organisasjonene og arbeidsutvalget.
- Informert medlemsorganisasjonene om FNF-arbeidet.
- Hatt jevnlig kontakt med våre tilsluttede organisasjoner, kommuner, fylkeskommune og andre relevante aktører.
- Arbeidet med høringsaker
- Jobbet med å fremme natur- og friluftslivsinteresser i media med artikler, kronikker og leserinnlegg.
- Skrevet månedlige nyhetsbrev, nettsaker, oppdatert nettside og sosiale medier.
- Arbeidet med å sikre det økonomiske grunnlaget for driften av FNF Buskerud i 2023.
- Samarbeidet med andre FNF over hele landet, og da særlig i Viken og langs Oslofjorden.
- Arrangert to politiske seminarer i forbindelse med friluftslivets uke.
- Videreført prosjektet Allemannsretten for alle som ble startet i 2019.

1.2 Hovedmål og viktigste saker i 2023

1.2.1. Kommuneplaner

FNF Buskerud har i 2023 fokusert på å gi innspill til kommuneplaner. Vi oppfordrer kommuner til å ta en planvask, og ha arealnøytralitet og grønnstrukturkart med i planleggingen.

I 2023 har vi sendt innspill til kommuneplanens arealdel i Nore og Uvdal kommune, Drammen kommune, Ringerike kommune og Ål kommune, samt kommunedelplan for Vegglijfjell i Rollag kommune, Klima- energi- og miljøplan i Øvre Eiker kommune og kommunedelplan for naturmangfold i Gol kommune. Vi har også sendt inn innspill til planprogram for Krøderen i Krødsherad kommune og områderegeringsplan for Fjordbyen i Lier kommune.

1.2.2 Hytteutbygging

Buskerud har blitt kjent som et av landets fremste fylker for fjell og vinterfriluftsliv, og hyttepresset på de gjenværende fjellområdene er enormt. Alle (små) kommuner ønsker omfattende hyttebyer innen egne grenser. FNF Buskerud mener det er viktig å se arealplanlegging over kommunegrenser for å unngå en bit-for-bit nedbygging av naturen. Veldig mange av kommunene i Buskerud har store planer om utvidelse av sine hyttefelt. De urørte fjell- og friluftsområdene er av stor viktighet, både for lokalbefolkningen, for de som bor i den sentrale østlandsregionen og for arter som blant annet villrein. Norge har de siste stammene av villrein i Europa, og et særlig ansvar for å ta vare på arten.

Vedrørende hytteutbygging i fjellet er vi spesielt bekymret for inngrep i myr/ våtmark, inngrep i biotoper og biologisk mangfold, buffersonen for villrein, støy og et stadig press med utbygging i Hardangervidda nasjonalpark.

I 2023 har vi sendt inn innspill til hytteutbygging på Høgevarde, Trytetjern og Skarsdalen i Flå kommune, Killingdalen i Rollag kommune, Holmevassnatten hyttegrend i Sigdal kommune og Gvelven feriegrend i Flesberg kommune.

Utbygging på Turufjell i Flå. Foto: Kaja Høgås.

Tiltaksplan for villrein på Hardangervidda

Statsforvalteren i Oslo og Viken leder arbeidet med å lage utkast til tiltaksplan for villreinen i Hardangervidda villreinområde. FNF Buskerud har deltatt på flere arbeidsmøter og webinarer om tiltaksplanen med flere ulike aktører.

Statsforvalteren i Oslo og Viken leverte utkast til tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde 1. desember 2023.

1.3. Vurdering av utviklingen i 2023

Vi står midt i en naturkrise og en klimakrise, men merker ingen stans i nedbygging av natur.

Ifølge Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) er det satt av 1.479 kvadratkilometer til bygging av nye fritidsboliger i Norge. Arealet tilsvarer 200.000 fotballbaner, eller et område fire ganger så stort som Mjøsa. Selv om et lite hyttefelt kanskje ikke utgjør så mye, så viser helheten et helt annet bilde. I tillegg kommer veier, strøm, vann og avløp som også tar mye areal.

Vi opplever at flere kommuner har begynt å føre arealregnskap og oversikt over tomtereserver i kommunene. Det ser vi som meget positivt.

Vi ser ofte at kunnskapen om myr er tilstede, men at den nedprioriteres i forhold til «næring- og samfunnsutvikling». Vi håper arealregnskapet etterhvert vil medføre stans i unødvendig nedbygging i natur.

Vi ser det er et stort behov for nasjonale regler som forbyr utbygging i uberørt natur, og særlig i høyfjellet, i villreinens leveområder og ved karbonrik natur. Vi er positive til at regjeringen nå jobber for et forbud mot bygging i myr og kartlegging av gammelskog, noe vi håper vi vil se resultatet av de kommende årene.

FNF Buskerud er glad for at kunnskapsnivået om fremtidig arealbruk øker. Vi mener at typiske hyttekommuner har behov for en «planvask» og fjerne flere gamle reguleringsplaner, samtidig som kommunene må få mer kunnskap om nedbyggingens effekt på klima, miljø og samfunn.

2. AKTIVITET I 2023

2.1 Saker og temaer

Spillemiddelordningen

I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at de ønsker å bygge flere anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Det er derfor igangsatt et arbeid med gjennomgang av spillemiddelordningen. Kultur- og likestillingsdepartementet ønsket innspill til spillemiddelordningen om hvordan den kan innrettes for bedre måloppnåelse med ordningen. Departementet har også invitert FNF med i flere innspillmøter som vi har deltatt på.

FNF i henholdsvis Buskerud, Akershus og Østfold har gjort et omfattende arbeid med å samle innspill fra sine tilsluttede organisasjoner for å sikre at deres synspunkter blir tatt med inn i revideringen. Tiltak for å fremme friluftsliv treffer folk i alle aldre og man får ofte «mye

folkehelse for pengene» og det er derfor viktig at ordningen i større grad tilpasses foreningslivet og de behovene friluftslivsorganisasjonene har.

Sammendrag av viktigste innspill:

- Styrket behovskartlegging og krav til kommunens behovsvurderinger
- Bedre informasjon og kommunikasjon rundt ordningen
- Bedre inkluderende medvirkning fra organisasjoner til kommuner
- Forenklete søknadsprosesser for mindre anlegg
- Mulighet for å søke om flere og mindre tiltak og mindre beløp
- Øremerkede midler til friluftslivet
- Sørge for helhetlige prosesser og helhetlig anleggsutbygging med økonomisk forutsigbarhet
- Inkludere FNs mål for bærekraftig utvikling av areal og materialbruk

Innspillsmøte om Spillemiddelordningen med departementet. Foto: Kaja Høgås.

Vårt felles innspill, sendt inn 20. februar 2023, finner du her:

[Uttalelse-spillemiddelordningen_natur-og-friluftsliv.pdf \(fnf-nett.no\)](#)

2.2. Arrangementer

2.2.1. KURS: Allemannsretten for alle

Forum for Natur og Friluftsliv Buskerud søkte Buskerud Fylkeskommune om tilskudd til friluftaktivitet i form av kurs i «Allemannsretten for alle», i november 2019. Hovedmål for den opprinnelige søknaden ble beskrevet som følger: «Allemannsretten for alle skal sørge for at kunnskap om allemannsrett er tilgjengelig på en forståelig måte for flere brukergrupper i samfunnet, slik at kunnskap om ferdsel i naturen ikke skal bli en terskel for utøvelse av friluftsliv/mosjon i nærenaturen». Etter at prosjektperioden var over i 2021, har FNF Buskerud fortsatt med kursene «Allemannsretten for alle» hvert år på grunn av stor interesse for dette.

I 2023 har FNF Buskerud, i samarbeid med Klokkarstua nærmiljøsentral på Hurum arrangert et kurs i allemannsretten for barn. Turleder for dagen var koordinator i FNF Buskerud, Kaja Høgås, som også er frivillig DNT- nærturleder.

I følge med 10 barn og to andre voksne, gikk vi en flott tur til Klokkarstuåsen på Hurum. Turen ble på totalt 3,5km, og vi snakket om både innmark og utmark, og regler for høsting, telting, bålbrekking, fiske, bading og ikke minst sporløs ferdsel. Med på turen hadde barna med seg nye Bergans tursekker, drikkeflasker og DNT-bøker om spiselige vekster i naturen, sponset av Klokkarstua nærmiljøsentral.

Etter turen hadde vi bildelotto om Allemannsretten, og barna i alderen 7-9 år imponerte stort. Barna plukket masse blåbær, og dro nytte av Allemannsrettens goder.

1 Fra kurset Allemannsretten på sommercamp 09.08.2023. Foto: Kaja Høgås.

2.2.2. Friluftslivets uke 2.- 10. september

På Friluftslivets uke aktivitetskalender for 2023 registrerte våre tilsluttede organisasjoner i FNF Buskerud til sammen 70 aktiviteter. Det er en økning på 10 aktiviteter siden i fjor. En årsak til økningen er at flere arrangementer som skulle vært arrangert i august ble utsatt som en følge av uværet «Hans», og flyttet frem til Friluftslivets uke. DNT Ringerike hadde for eksempel arrangementer hver dag gjennom uka som en følge av dette.

På programmet gjennom uken ble det arrangert turer for barn, seniorer, personer med funksjonsnedsettelse, treningsturer, overnattingsturer m.m.

I tillegg ble det arrangert jakt- og fisketurer, opplæring i kano og kajakk, trilleturer, soppturer, aktivitetskvelder og aktivitetsturer, foredrag og workshops, orientering, speiderdager og gapahuker med grilling og natursti.

Flere av arrangementene ble også arrangert i forbindelse med «natt i naturen» og «kom deg ut-dagen».

Av våre tilsluttede organisasjoner var særlig DNT Drammen og Omegn, DNT Ringerike, Kongsberg og Omegn Turistforening, lokale Jeger- og Fiskerforeninger, lokale speidergrupper og lokale Orienteringslag aktive gjennom uken. Dette er de samme organisasjonene som var aktive gjennom fjorårets uke.

Vi savner aktiviteter fra Birdlife Norge Avd. Buskerud, Buskerud botaniske forening, Naturvernforbundet i Buskerud, Drammen klatreklubb, Norsk Organisasjon for terrengsykling Drammen og Omegn, Skogselskapet i Buskerud og Telemark og Oslofjordens friluftsråd i aktivitetskalenderen.

Organisasjonene som ikke har hatt aktiviteter gjennom uka, melder om at de er positive til Friluftslivets uke, men at dette ikke er et prioritert område for dem på grunn av blant annet manglende kapasitet og lavt aktivitetsnivå. De har også andre arrangementer på andre tidspunkter de prioriterer.

Oslofjordens friluftsråd (OF) melder om at de ikke organiserer egne aktiviteter under Friluftslivets uke, men ser på dette som en uke der organisasjonene kan vise seg frem og rekruttere nye medlemmer. OF deltar på andre organisasjoners arrangementer under uka, og i år prioriterte de å delta på arrangementer i Vestfold.

Buskerud Sopp- og nyttevekstforening har vært svært aktive i løpet av uka. Vi har tidligere forespurt foreningen om de ønsker å tilslutte seg FNF Buskerud, men har enda ikke fått noe svar på det annet enn at de skal ta det opp i styret (mars 2023).

FNF- politiske debatter:

FNF Buskerud har på vegne av våre tilsluttede organisasjoner, arrangert to politiske debatter under friluftslivets uke 2023:

- Filmvisning «Fedrelandet» og politisk debatt: Natur og friluftsliv i nye Buskerud fylkeskommune. Drammen, 4. september.

- Seminar og debatt: Den viktige nærnaturen. Oslo, 8. september.

**Filmvisning «Fedrelandet» og politisk debatt:
Natur og friluftsliv i nye Buskerud fylkeskommune.**

I forbindelse med Friluftslivets Uke 2023, inviterte Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud til seminar og debatt om hvordan den nye fylkeskommunen vil satse på natur og friluftsliv, og frivillighetens arbeid knyttet opp mot dette, i nye Buskerud fylkeskommune.

Målet for dagen var å gjøre de kommende fylkestingspolitikere og de frivillige organisasjonene på regionalt nivå i Buskerud bedre kjent.

Seminaret og debatten ble strømmet direkte fra Drammen kino, mandag 4. september. Se opptaket her (begynner 21:30 inn i sendingen): [Politisk debatt: Hvordan vil nye Buskerud fylkeskommune ivareta natur- og friluftslivsarealene våre? – YouTube](#)

Styreleder i FNF Buskerud, og regionssekretær i Norges Jeger- og Fiskerforbund, Anne-Mette Kirkemo ønsket velkommen til seminaret. Kirkemo snakket på vegne av de frivillige natur og friluftslivsorganisasjonene i Buskerud, og våre forventninger til den nye fylkeskommunen.

*2 Styreleder i FNF Buskerud, og regionssekretær i Norges Jeger- og Fiskerforbund, Anne-Mette Kirkemo.
Foto: Kaja Høgås*

Presentasjonen kort oppsummert:

Vi kan ikke fortsette med en bit-for-bit nedbygging av naturen, og for å få til dette må vi ha fylkeskommunen med på laget:

- Vi må etablere en helhetlig strategi for arealbruk, og må følge opp regionale bestemmelser i de kommunale planene.

- Vi må få langsiktige byggegrenser inn i regionale og kommunale planer. Dette må vi gjøre for å beskytte nærnaturen, strandsonen, markaområder, fjellområder og matjord fra ytterligere nedbygging.
- Vi må bruke et arealbudsjett og arealregnskap for å sikre et bærekraftig arealbruk og sammenhengende økosystemer.

Etter innledningen fra Kirkemo, snakket seniorrådgiver friluftsliv i Viken fylkeskommune, Eva-Lill Kvisle, generelt om ivaretagelse av natur og friluftslivsområder sett fra fylkeskommunen sitt ståsted.

3 Eva-Lill Kvisle, seniorrådgiver friluftsliv i Viken fylkeskommune. Foto: Kaja Høgås

Presentasjonen kort oppsummert:

Selv med gode intensjoner, så glipper det for naturen. Vi ser flere eksempler på at konsekvensutredninger gir tomme opp for hytteutbygging og boligbygging som positivt for friluftslivet vet at de som skal bo der får tilgang til turområdet. Problemet er at de bygger ned allerede etablerte turstier som er tilgjengelige for alle.

Hvordan ivareta natur og friluftslivsområder?

- Godt kunnskapsgrunnlag/ arealregnskap
- Godt forankrede, langsiktige arealstrategier i samfunnsdelen.
- Planer for friluftslivets ferdselsårer
- God kompetanse/ nettverk i kommunen.
- Regionale planer og retningslinjer.
- Sikre flere viktige friluftslivsområder.
- Bidra til vern av områder med store verneverdier.
- Restaurere natur.

Areal er en begrenset ressurs. Viken fylkeskommune har laget sitt første arealregnskap som det er meningen at alle kommuner skal ta i bruk etter hvert.

Det jobbes med å kartlegge natur og friluftsliv i hele Viken.

Politisk debatt: Hvem er de nye fylkestingspolitikere, og hvordan vil de sikre natur og friluftsliv i nye Buskerud fylke?

Følgende fylkestingsrepresentanter deltok i debatten:

- Arbeiderpartiet: Mons-Ivar Mjelde (Ringerike)
- Fremskrittspartiet: Lavrans Gabriel Kierulf (Drammen)
- Høyre: Tore Opdal Hansen (Drammen)
- Kristelig folkeparti: Kjell Erland Grønbeck (Øvre Eiker)
- Miljøpartiet de grønne: Bård Sødal Grasbekk (Drammen)
- Rødt: Hans-Petter De Fine (Drammen)
- Senterpartiet: Tine Norman (Sigdal)
- Sosialistisk venstreparti: Njål Vigleik Grene-Johnsen (Kongsberg)
- Venstre: Tove Hofstad (Lier).

Ordstyrer i debatten: Naturfotograf og politiker, Arne Nævra.

4 Debatt med kommende fylkestingspolitikere i nye Buskerud fylke. Foto: Kaja Høgås

Debatten kort oppsummert:

Alle har et forhold til naturen, men hvordan partiene har programfestet at de ønsker å ta vare på den varierer. Arne Nævra (som også Anne-Mette Kirkemo og Eva-Lill Kvisle nevnte i sine presentasjoner) mener at de partiene som har arealregnskap i partiprogrammene sine, er de som aktivt ønsker å ta vare på natur- og friluftslivsarealene våre.

Ifølge en ny NINA-rapport er det planlagt nedbygging på 2100 km² i landet. Av dette er 160 km² myr, 354 km² villreinområde og 85 km² strandsone. Nævra spurte derfor partiene om følgende: Bør det være et arealregnskap i kommunene?

Kun partiene MDG, RØDT, SV og Venstre har med arealregnskap i sine partiprogram.

Dette mener de (stikkordsvis):

Arbeiderparti: Ja. Tror jeg har hele partiet med meg på det.

Fremskrittspartiet: Ja, men kommunene må bestemme dette selv.

Senterpartiet: Ønsker flere boliger i hjemkommunen, Sigdal. Ønsker å fortette eksisterende områder. Gå gjennom gamle planer, ta ut noe når du tar noe inn. Får ikke bygd mer over tregrensa og i myr i Sigdal. Vi har mer enn nok å ta av, vi kan bygge nedover, og vi kan bygge tettere.

Høyre: Positivt med et arealregnskap, men det må være opp til kommunene.

Kristelig folkeparti: Viktig å frede dyrka mark, ikke bygge over tregrensa. Fylket må være en pådriver, ha en strategi som styrer fylkeskommunen i dialog med kommunene. Hvis vi skal ha et arealregnskap må vi vite hvordan vi skal bruke det.

MDG: Opp til kommunene hvordan de bruker et arealregnskap. Fylkeskommunen har en viktig rolle i å veilede kommunene. Legges for lite vekt på undersøkelser i felt.

Venstre: Vedtatt arealregnskap i programmet, i tillegg til naturbudsjett, i samarbeid med kommunen. Ønsker en hytteutbyggingsplan der nabokommuner kan samarbeide og se helheten. Foreslår «natursats», som gjør at kommuner kan få penger i stedet for å måtte bygge ut.

Rødt: For arealregnskap, men det er kun et verktøy for å få informasjonen. Hvordan vi bruker kunnskapen er viktig. Ønsker å motivere kommunene til å bruke kunnskapsgrunnlaget.

SV: Mål om arealnøytralitet på både kommune- og fylkesnivå. Fylkeskommunal innblanding må være positivt.

I tillegg til arealregnskap diskuterte partiene både byutvikling og fortetting, Statsforvalteren sin rolle, vern av skog.

På spørsmål om utbygging av vindpark svarte alle «nei», men noen på høyre-siden mente det må være opp til kommunene. Det var allikevel ingen som hadde hørt om kommunepolitikere som hadde dette som mål. Alle var enige i at vindturbiner ikke er forenlig med Buskerud som turistdestinasjon.

Til slutt oppfordrer Nævra seerne om å høre hva partiene lover, lese partiprogrammene og opptre som vaktbikkjer de neste fire årene.

Seminaret ble avsluttet med filmvisning med Margreth Olins naturdokumentar, Fedrelandet, som er en hyllest til naturen.

5 Filmvisning med Margreth Olins naturdokumentar, Fedrelandet. Foto: Kaja Høgås

Antall deltakere:

Innledere: 17 (Inkludert koordinator og teknikere).

Publikum i salen: 20

Antall som har sett opptaket/ streaming per 31.012.2023: 101

Valgresultatet:

Så hvordan gikk det? Etter valget inngikk Høyre, Fremskrittspartiet, Industri- og næringspartiet og Kristelig Folkeparti et samarbeid med en politisk plattform som peker ut en ny kurs for Buskerud fylkeskommune.

Tore Opdal Hansen ble valgt som ny fylkesordfører og Lavrans Kierulf (Frp) ble valgt som varafylkesordfører i nye Buskerud fylkeskommune. Både Tore Opdal Hansen og Lavrans Gabriel Kierulf fra Drammen deltok på seminaret vårt i Drammen 4. september. Under seminaret påpekte begge at de var for lokalt selvstyre, med en veldig stor tro på de folkevalgte i kommunen til å fatte vedtak uten for mye innblanding fra fylkeskommunen eller Statsforvalteren.

Seminar og debatt: Den viktige nærnaturen.

FNF i Oslo og Viken har hatt felles Friluftslivets Uke- arrangementer siden Viken fylke ble opprettet 1.1.2020.

I 2020 var vi i Drammen (Buskerud), i 2021 var vi på Hvaler (Østfold), i 2022 var vi på Breivold (Akershus) og i 2023 var vi i Oslo.

I forbindelse med Friluftslivets Uke 2023 inviterte FNF Buskerud, FNF Oslo og Akershus og FNF Østfold organisasjoner, myndigheter, fagfolk og politikere til seminar og debatt om grønnstruktur i tettbebygde strøk, og hvordan bevare grønne lunger i en tid med fokus på fortetting.

Seminalet fant sted fredag 8. september 2023 på Besøkssenter våtmark Oslo, avd. Østensjøvannet. Se opptak fra seminaret [her](#).

Kort oppsummering

- Naturområder i byer er av stor betydning for både folks fysiske og mentale helse, og turgåing er helt klart aktivitet nr. 1.
- Viktigste faktorer er kort avstand fra bosted, vann og trær.
- De med dårlig råd også har dårligst tilgang på natur i Oslo.
- Grønnstruktur trenger et sterkere sikrere vern.
- PBL er det viktigste lov-verktøyet, overordna og helhetlig planlegging essensielt.
- Fortetting er ønskelig fra et klimaperspektiv, men kan føre til dårligere tilgang på natur der folk bor, og samtidig øke arealbruket utenfor byene, for eksempel ved hyttebygging.
- Frivillige organisasjoner gjør svært viktig arbeid for å bevare og forbedre naturområder i byene. Dette er oppgaver som myndighetene ikke klarer alene.

Innlegg:

- «Mot en mer inkluderende nærnatur: status og dilemmaer i forskning og politikk» v/ Helene Figari, Forsker, Norsk Institutt for Naturforskning.
- Utfordringer: Ivaretagelse av nærnatur i en tid med fortetting v/ Jan Willy Føreland, leder Fjordbykontoret i Lier og Kjersti Wilhelmsen, Areal og samfunnsplanlegger, Lier kommune.
- Viktig grønnstruktur i byggesonen v/ Bård Bredeesen, Bymiljøetaten, Oslo kommune
- Virkemidler for ivaretagelse og opparbeidelse av grønnstruktur Hva kan kommunen gjøre? v/ Tine Larsen, advokat DSA
- Eksempler fra organisasjonene
 - Oslos elver v/ Sidsel Andersen, Oslo Elveforum
 - Østensjøvannet v/ Amund Kveim, leder Østensjøvannets Venner

Under lunsjen arrangerte Birdlife Oslo og Akershus guidet tur til Østensjøvannet for å se på fugleliv (frivillig deltakelse).

Politisk debatt:

Den politiske debatten tok utgangspunkt i innleggene fra dagen og ble ledet av Aslak Bonde.

Sentrale punkter som kom opp, var synspunkter om:

Angående dilemmaet fortetting vs. bevaring og opparbeidelse av grønnstruktur, det var uenighet om småhusplanen og høyhusplanen var gode virkemidler for å utnytte arealene.

Det kom fram at det er mulig å tenke annerledes enn i dag. Det er mulig å utnytte veikanter, hagekanter, grønne ferdselsårer mellom idrettsanlegg, «kjedelige» gressplener mellom blokker, kulturlandskap, skolehager og hageparseller.

Det var enighet om at eksisterende grønnstruktur må ivaretas bedre. Grønnstrukturen må båndlegges sterkere, for å unngå evige prosesser hvor et tiltak plutselig kommer igjen. Det er behov for strukturer som medfører at grønnstrukturen ikke glipper i enkeltsakene. Det f.eks. med en «Parkagrense» som fungerer på samme måte som Markagrensa. Arealnøytralitet kan også være et alternativ selv om dette ikke er vanntett, men det hever grensa for utbygger.

Det kom også fram ønske om å gi bydelene større makt og lytte til lokalmiljøet da de er nærmest områdene det gjelder.

Følgende politikere deltok i debatten:

- Andreas Halse, Gruppeleder AP i Oslo bystyre. Leder av finansutvalget, Arbeiderpartiet.
- Ola Wolff Elvevold, gruppeleder SVs bystyregruppe, Oslo, Sosialistisk Venstreparti.
- Einar Wilhelmsen, Finansbyråd Oslo, MDG
- Sofia Rana, 2. kandidat til bystyret Oslo, RØDT
- Lene Haug, 4. kandidat bystyret Oslo, Senterpartiet.
- Marit Kristine Veia, 2. kandidat bystyret Oslo, Venstre.
- Grete Horntvedt, leder av Oslo Senior Høyre, Høyre.

Antall deltakere:

Innledere: 21 (Inkludert koordinatore og teknikere).

Publikum: 55

Antall som har sett opptaket (per 31.12.2023): 51

Dette var antagelig vårt siste felles Friluftslivets Uke- arrangement for FNFene i Viken, siden Viken fylkeskommune ble oppløst 1.1.24.

Fra Friluftslivets Uke debatt i Oslo. Foto: Nina Frydenlund.

Vurdering av Friluftslivets Uke 2023

Forum for natur og friluftsliv Buskerud er godt fornøyd med årets Friluftslivets uke. Vi synes det har vært et bredt spenn i de ulike aktivitetene som har blitt tilbudt i regionen vår.

Vi kunne ønske at flere av våre tilsluttede organisasjoner deltok aktivt gjennom uka, men har forståelse for at de må prioritere annerledes. Vi vil se nærmere på om vi kan hjelpe dem med å opprette noen felles arrangementer neste år.

Vi har fått mange gode tilbakemeldinger på begge de politiske seminarene og debattene vi arrangerte.

Vi er svært fornøyde med å ha fått med så mange politikere, organisasjoner og fagfolk til seminar i både Drammen og i Oslo. Særlig for Buskerud sin del, er det fint å bli kjent med våre kommende fylkespolitikere som skal styre Buskerud de neste fire årene.

Vi inviterte de tradisjonelle politiske partiene til debattene, og ser at vi gikk «glipp av» noen av de nye folkevalgte som gjorde et godt valg. Vi må derfor se over hvilke partier vi inviterer til debatt med nye øyne neste gang.

2.2.3. Festaften for frivilligheten

I samarbeid med Musikkrådet i Viken, Viken teaterråd, Viken barne- og ungdomsråd og Viken idrettskrets, arrangerte FNF i henholdsvis Oslo og Akershus, Buskerud og Østfold, festaften for frivilligheten på Lillestrøm kulturhus, torsdag 23. november 2023. Hensikten med den årlige konferansen er å synliggjøre frivilligheten i fylket for politikerne.

I år var temaet veien videre for de tre nye fylkene og hvordan frivillighetspolitikken går fra det nasjonale, gjennom det regionale til det lokale. Konferansier for kvelden var Knut Harald Sommerfeldt. Arrangementet ble åpnet av stortingsrepresentant Turid Kristiansen (H).

Vanja Konradsen, prosjektleder i Frivillighet Norge holdt et faglig innlegg. Hun påpekte følgende:

Fylkeskommunen må:

- Ha en helhetlig tilnærming til frivillighet gjennom politikk som styrker BREDDEN av frivilligheten.
- Ha mål om å forsterke og fremme bred deltakelse i frivilligheten
- Bidra til bevisstgjøring og synliggjøring av alle verktøyene som finnes
- stimulere til økt samarbeid mellom organisasjonene, og mellom fylkeskommune, kommune og frivillig sektor

Etter innlegget fra Konradsen, var det to sofasamtaler:

Sofasamtale 1 – hva skjer med de tre fylkene?

Konferansier ledet en sofasamtale med politikere og representanter fra organisasjonene.

Deltakere:

- Ole Jakob Johansen (FrP), fylkesråd for kultur, tannhelse og frivillighet
- Ida Lindtveit Røse (KrF), fylkesråd for næring, folkehelse, idrett og mangfold
- Jon G. Olsen, daglig leder Akershus musikkråd
- Bente Lier, styreleder Norsk Friluftsliv
- Camilla Eidsvoll, Østfold SV

6 Sofadebatt 1. Foto: Bilde fremlagt av konferansier Knut Harald Sommerfeldt.

Sofsamtale 2: Verdien for de lokale ved å ha de regionale

Deltakere

- Ida Lindtveit Røse (KrF), fylkesråd for næring, folkehelse, idrett og mangfold
- Roar Bogerud, styreleder Viken idrettskrets
- Morgan Langfeldt, Buskerud FrP

Seminaret ble avsluttet av Heidi Vestbye Nyhus, fungerende fylkesråd for kultur og mangfold i Viken. Hun avsluttet konferansen med å si at det er viktig å anerkjenne at lokal og nasjonal frivillighet er uvurderlig, men vi må ikke glemme de regionale. Den regionale frivilligheten formidler informasjon, forvalter tilskudd, bidrar til kompetanseutvikling og opplæring, driver lobby og arrangerer felles arrangementer. De regionale leddene er et viktig bindeledd mellom det nasjonale og grasrota. De holder hjula i gang. Viken fylkeskommune har gjort mye for regional frivillighet og vi må ta med det gode samarbeidet i de nye fylkene og bygge videre på arbeidet som er gjort.

Oppsummering fra hele kvelden kan du lese her:

[Oppsummering av Frivillighetskonferansen i Viken 2023 - Buskerud \(fnn-nett.no\)](https://fnn-nett.no)

2.2.4. Naturen på Vippepunktet med Tellus natur og miljø

Forurensning, arealtap og klimatiske forandringer med ekstremvær fører til store ødeleggelser på natur og miljø. Tap av naturmangfold er det største problemet menneskeheten står ovenfor. Det er derfor like relevant å snakke om naturkrise som klimakrise.

Tellus Natur og Miljø ved Knut E. Hennum, Petter Øijord og Borgar Pedersen arrangerte konferansen «Naturen på vippepunktet» 18.-19. april på Lier kulturscene. FNF Buskerud deltok på konferansen begge kveldene.

Det ble to hele kvelder med spennende foredrag og debatter med kjente forfattere, forskere og politikere som blant andre Dag O. Hessen, Arne Nævra, Kurt Tande, Henning Røed, Eli Rinde, Per Kristian Solevåg, Jonatan E. Colman, Kristina Bjureke og Even Moland.

Les vår oppsummering av konferansen her: [Naturen på Vippepunktet med Tellus natur og miljø - Buskerud \(fnn-nett.no\)](http://fnn-nett.no)

7 Dag O. Hessen på konferansen "Naturen på vippepunktet". Foto: Kaja Høgås

2.2.5.Kurs - Forum for juss og arealpolitikk

Forum for juss og arealpolitikk er et samarbeid mellom natur- og friluftsforskningsorganisasjonene og juristene Fredrik Holth og Nikolai Winge. Forumet er en arena der organisasjonene diskuterer arealsaker, og finner felles temaer de ønsker å løfte fram, både juridisk og politisk.

I 2023 har FNF Buskerud deltatt på kurs om Miljøkriminalitet som omhandlet hvilke aktører som er relevante og involvert i oppsyn, påtale og ansvar for ulike miljøområder (25.1.2023) og kurs om Kommuneplanens arealdel som verktøy for å ivareta klima, natur og friluftslivsverdier, og råd til hvordan organisasjonene best kan påvirke dette arbeidet, arrangert av Holth & Winge 11.04.2023.

2.2.6. Kurs – Skykontoret

Skykontoret er FNF sin IT-driftsleverandør og har brukerstøtte på alle Microsoft Office programmer i skyløsningen og drift og bruk av PC og telefon. I 2023 har FNF Buskerud deltatt på følgende kurs i regi av Skykontoret:

17.01.23: Planlegging og prioritering med Outlook, Teams og To do

14.02.23: Lynkurs: Beste praksis for hybridmøter

16.11.23: Daglig bruk av kunstig intelligens og automasjon

Koordinator i FNF Buskerud har også gjennomført det obligatoriske IT- sikkerhetskurset via Skykontoret:

2.3. Møter, befaringer, arbeidsgrupper

FNF Buskerud har i 2023 deltatt på flere kurs og seminarer og digitale møter.

Vi har hatt møter med andre FNF, organisasjoner, nasjonale organisasjoner, fylkeskommunen, kommuner og andre aktører.

2.3.1. Møter Viken fylkeskommune

FNF Buskerud har hatt god kontakt med Viken fylkeskommune i løpet av 2023. Vi opplever en stor interesse fra fylkeskommunen til å få de frivillige organisasjonene med i deres prosjekter og prioriteringer.

FNF Buskerud har deltatt på flere regionale samlinger i regi av fylkeskommunen, deriblant følgende:

Regional friluftslivskonferanse 1.-2. juni

Viken fylkeskommune inviterte kommuner og friluftslivsorganisasjoner til regional friluftslivskonferanse 1.-2. juni 2023 på Ullensaker. FNF i Oslo og Akershus, Buskerud og Østfold deltok på konferansen, og vi fikk to innholdsrike dager med kunnskapspåfyll, nettverksbygging og erfaringsutveksling fra spennende prosjekter og satsinger hele Viken. Konferansen ble arrangert av Viken fylkeskommune i samarbeid med Ullensaker kommune.

8 Regional friluftslivskonferanse. Kopperudåsen. Foto: Kaja Høgås

Workshops og arbeidsmøter i forbindelse med Regional friluftslivskartlegging

FNF Buskerud har deltatt på flere workshops og arbeidsmøter i regi av fylkeskommunen i forbindelse med regional friluftslivskartlegging.

Hensikten med regional friluftslivskartlegging

- Fylkeskommunen, som regional utviklingsaktør, skal ta et større ansvar for områdene og turrutene.
- Differensiert forvaltning som ivaretar de ulike områdenes og turrutenes egenart.
- Avdekke hvilke områder og turruter det i et regionalt perspektiv er ekstra viktige å ta vare på gjennom arealplanlegging.

Regionale friluftslivsområder

- Større sammenhengende utmarksområder
- Området må oppfattes som et enhetlig område, gjerne ha et navn.

2.3.2. Møter politikere, kommune- og fylkesansatte.

Workshop Friluftslivets ferdselsårer

FNF Buskerud har blitt invitert med på workshop for Friluftslivets ferdselsområder i Asker kommune siden flere av våre organisasjoner har medlemmer i området, og koordinator har god kjennskap til turrutene i Asker.

9 Workshop med Asker kommune. Foto: Kaja Høgås

Folkemøte mot utvidelse av Røyken næringspark i Asker, 29.03.23.

Flere av våre tilsluttede organisasjoner har medlemmer i gamle Røyken og Hurum kommuner (Nå Asker). Onsdag 29. mars ble det arrangert folkemøte i Åros av frivilligheten, om den planlagte utvidelse av Røyken næringspark. Saken treffer tydeligvis mange, ca. 150 personer møtte opp og deltok på det 2-timer lange møtet.

Koordinator i FNF Buskerud holdt et innlegg på vegne av organisasjonene på møtet¹.

Dialogmøte Asker kommune

Asker kommune, hovedutvalget, inviterte FNF i Oslo og Akershus og FNF Buskerud til dialogmøte 13. mars. Kommunen ønsker innspill fra organisasjoner på hva som er viktig for dem for å kunne samarbeide godt om tjenester i kommunen, samt innspill til kommunens budsjett og handlingsprogram for 2025- 2028. Koordinatorene i FNF Oslo og Akershus og FNF Buskerud holdt en felles presentasjon på 15 minutter om FNF sitt arbeid og våre tilsluttede organisasjoner for kommunen.

¹ [Sammendrag fra stort folkemøte mot utvidelse av Røyken næringspark i Asker - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

2.3.3 Møter øvrige forum og samarbeidspartnere

FNF Buskerud har hatt god dialog med øvrige forum og samarbeidspartnere gjennom året. Vi har hatt møter med blant Forum Finnemarka, Norsk Friluftsliv, Sabima, Forum for juss og arealpolitikk, vannområdekoordinatorer, vannregion PURA og Viken idrettskrets.

Kontakten med natur- og frilufsorganisasjonene går også ut på småmøter og hyppig telefon- og e-postkontakt.

Forum Røysjømarka

Det tredje møtet i Forum Røysjømarka ble avholdt på Glitrevannverket, torsdag 27. april. Til stede på møtet var representanter fra Glitrevannverket, Grunneierlag, Skogeierlag, Drammen kommune, Svelvik bruk og Røysjømarkas venner. Fra våre organisasjoner var Buskerud Botaniske Forening, Buskerud Orienteringskrets og DNT Drammen og Omegn representert, i tillegg til koordinator i FNF Buskerud.

Bakgrunnen for initiativet til Forum Røysjømarka

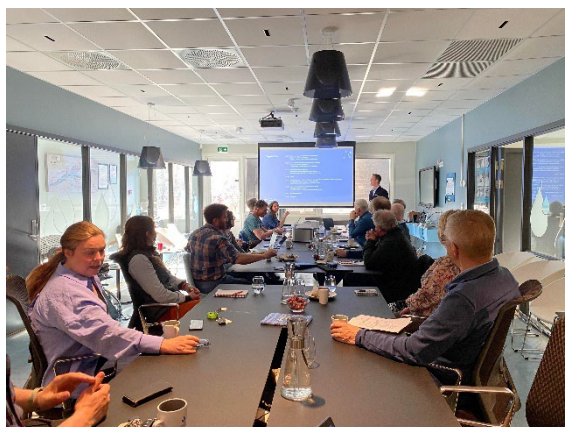
- Vannverkene har en viktig informasjonsplikt ihht. Drikkevannsforskriften.
- En godt beskyttet vannkilde er den beste forsikringen for å ha en trygg, billig og miljøvennlig vannbehandling.
- Vi er svært opptatt av å verne vannkildene og at menneskelig aktivitet som kan påvirke kildene negativt begrenses.

Behov for å verne Røysjø i planverk v/ Ragnhild Leirset

- Drikkevannsforskriften legger opp til at vannkilder skal beskyttes med Plan- og bygningsloven.
- Det er en forventning om at gamle klauseringer også hjemles i planverk.
- Vi vil se på muligheter for å lage oppdaterte bestemmelser for Røysjø etter dette.
- Dette gjelder ikke det privatrettslige.

Presentasjon av FNF Buskerud

Koordinator i FNF Buskerud, Kaja Høgås, holdt en presentasjon om forumet og vårt arbeid.

10 FNF-presentasjon på Forum Røysjømarka. Foto 1: Thea Utvik. Foto 2: Kaja Høgås.

Les hele oppsummeringen fra møtet her: [Forum Røysjømarka - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

Forum Finnemarka

Det 8. møtet i Forum Finnemarka ble avholdt, torsdag 12. oktober på Glitrevannverket på Dråpen i Drammen. Det var godt oppmøte med flere spennende presentasjoner og diskusjoner.

Aktuelt hos Glitrevannverket

Marius Asheim, daglig leder i Glitrevannverket, åpnet møtet og presenterte aktuelle saker hos dem.

- Ekstremværet Hans – Gul beredskap 7.8.- 16.8.
- Gjennomgang vesentlige investeringer og prosjekter 2021- 2028.
- Fornyelse av ledning fra Kleivdammen til Tranby/ Liertoppen.
Forventet byggeperiode 2024- 2027.
Bygging av nytt vannbehandlingsanlegg på Kleivdammen planlegges fra 2028.
- Kildevern. Glitrevannverket har to viktige forskrifter å forholde seg til:
Forskrift om forbud mot forurensning av GLitre (2003)
Drikkevannsforskriften.

FNF Buskerud holdt en presentasjon om FNF sitt arbeid, og vårt formål.

11 Forum Finnemarka 2023. Foto: Rolf E. Andersen.

Les hele oppsummeringen fra møtet her: [Forum Finnemarka 2023 - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

Miljødirektoratets friluftslivssamling i Trondheim

Forum for Natur og Friluftsliv deltok på årets friluftslivssamling for fylkeskommuner, FNF og andre samarbeidsaktører hos Miljødirektoratet i Trondheim, 8. november 2023. Gjennom dagen fikk vi blant annet høre nyheter fra følgende:

- Ingunn Limstrand, Seksjonsleder Friluftslivsseksjonen i Miljødirektoratet, ønsket velkommen til samlingen, samt oppdaterte oss på nyheter og arbeidet i Miljødirektoratet.
- Ingunn Limstrand, Seksjonsleder friluftslivsseksjonen, oppdaterte oss på nyheter og arbeidet i departementet.
- Olov Belander, seniorrådgiver i Helsedirektoratet, oppdaterte oss på nyheter fra og arbeidet i Helsedirektoratet.
- Paul Vaaler, daglig leder, Friluftsrådernes landsforbund (FL), oppdaterte oss på nyheter fra friluftsrådene. Vaaler er ny leder i FL, og tok over etter Morten Dåsnes som har vært leder i FL de siste 30 årene.
- Bente Lier, generalsekretær, Norsk Friluftsliv, holdt innlegg om Natur- og Miljøbarometer 2023 ved.befolkningens holdninger til natur- og friluftsliv.

12 Bente Lier, generalsekretær, Norsk Friluftsliv på Friluftslivssamling i Trondheim. Foto: Kaja Høgås

Du kan lese vår oppsummering fra samlingen her:

[Miljødirektoratets friluftslivssamling 2023 - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

Konferansen Skog

Sammen med øvrige FNF i Viken, samt Naturvernforbundet i Buskerud, deltok vi på Konferansen Skog, initiert av Norges Skogeierforbund på Hotel Bristol, 7. september 2023.

Både Miljødirektoratet, Sabima og flere forskere holdt innlegg på konferansen².

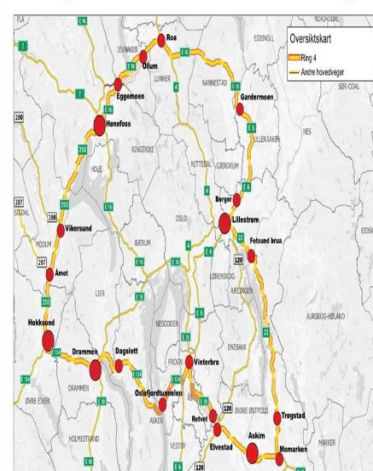
Infomøte om Ring 4 prosjektet

FNF Buskerud deltok på infomøte om Ring 4- prosjektet med Forum for natur og friluftsliv Oslo og Akershus, Naturvernforbundet i Østfold, Ordfører Saxe Frøshaug (leder for Ring 4- prosjektet) og regional koordinator i Indre Østfold regionråd, Fylkespolitiker Erik Unaas, 21. mars. Den planlagte utbedringen av ringen vil få store konsekvenser for naturområder, og i Buskerud gjelder det i hovedsak ved Eggemoen/Hønefoss på Ringerike og på Dagslett i Lier.

Området

Denne kartskissen viser hvilket området av Osloregionen som berøres av veitraseen Ring 4:

Infomøte om Ring-4 prosjektet. Foto: Kaja Høgås.

² [Konferansen Skog 2023 - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

2.3.4 Møter tilsluttede organisasjoner

FNF Buskerud har hatt god dialog med alle de tilsluttede organisasjonene gjennom året. Vi har deltatt på flere arbeidsmøter, blant annet med følgende temaer: Villrein, motorferdsel, Allemannsretten, kystzone, friluftslivets ferdselsårer. Miljødirektoratet har vært med på flere av disse møtene.

Møte med Naturvernforbundet nasjonalt, Oslo 4. mai.

I forbindelse med regional samling for FNF i Oslo, Viken, Vestfold og Telemark, hadde vi et møte med Naturvernforbundet nasjonalt, 3. mai 2023.

Generalsekretær, Gro Holstad, holdt en presentasjon om Naturvernforbundet og deres arbeid for oss. Det var lærerikt for oss i FNF å bli bedre kjent med Naturvernforbundet nasjonalt og deres arbeid (Og de lærte også om oss i FNF), og vi ble inspirert til å arrangere tilsvarende møter med de øvrige eierorganisasjonene.

Les oppsummering fra møtet her: [Møte med Naturvernforbundet - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no/mote-med-naturvernforbundet-buskerud)

13 Møte med Naturvernforbundet, 4. mai 2023. Foto: Kaja Høgås

Skoleskogdag på Konnerud i Drammen, 18. september.

FNF Buskerud deltok på Skoleskogdag på Konnerud, i regi av Skogselskapet Buskerud og Telemark, mandag 18. september.

I løpet av dagen instruerte vi 130 barn på Konnerud om Allemannsrettens plikter og goder³.

14 Skoleskogdag på Konnerud. Foto: Ingvild G. Fliflet

Møte Buskerud Botaniske Forening, 18. desember.

Buskerud Botaniske Forening (BBF) har gjort florakartlegginger siden 2010. Bare i år har de hatt 36 kartleggere ute i felt, og registrert 33.500 funn fordelt på 1319 arter. Av disse er det registrert 591 rødlistede funn, fordelt på 69 arter (2023).

Hovedutfordringen til BBF er at gjennomsnittsalderen for kartleggere er over 70 år, og på grunn av sikkerhetsmessige hensyn er det mange krevende turområder og lange distanser som de ikke dekker.

FNF Buskerud og BBF hadde møtet der BBF viste frem den nye versjonen til mobil.artsobservasjoner.no og hvordan alle som er ute på natur enkelt kan registrere arter med mobilen. Et viktig kartleggingsarbeid for å bevare norsk natur.

³ [Skoleskogdag 2023 - Buskerud \(fnf-nett.no\)](https://fnf-nett.no)

FNF Bidrar ved å spre informasjonen videre.

Les mer her: [Buskerud Botaniske Forening trenger hjelp med florakartlegging i artsobservasjoner - Buskerud \(fnn-nett.no\)](https://fnn-nett.no)

15 Møte med BBF. Foto: Kaja Høgås

2.3.5 Møter internt i FNF

FNF sine organisasjoner samarbeider godt.

FNF i Viken og FNF i Oslofjord-regionen (Agder, Vestfold og Telemark, Viken) har hatt ukentlige møter gjennom hele året. FNF Buskerud samarbeider også med FNF i Innlandet som en del av samme vannområde, og samme utfordring knyttet til hytteutbygging.

I tillegg har vi hatt allmøter med FNF Nasjonalt annenhver uke.

Det er stort trykk i offentligheten rundt energispørsmål for tiden. FNF har derfor hatt flere møter mellom nasjonale organisasjoner og FNF om flere aktuelle temaer, deriblant energispørsmål. I 2023 hadde vi også møter med de nasjonale organisasjonene om hvordan vi skal forberede oss på kommunevalget, og hvilke saker vi skal prioritere.

FNF Buskerud har deltatt på følgende FNF koordinatorsamlinger i 2023:

- **Regionsamling, FNF Oslofjorden.** Oslo 3.4. mai.
- **Nasjonal koordinatorsamling.** Skårøya, Trøndelag. 19.-21. juni.
- **Landssamling på Gran for FNF- koordinatorene, nasjonale organisasjoner og regionale styrer.** Gran, 29. november- 1. desember.

16 FNF-koordinatorene på Skårøya, juni 2023

2.3.6 FNF Viken

1.januar 2020 slo fylkene Akershus, Buskerud og Østfold seg sammen til Viken fylke, og sammen med Oslo utgjør vi omtrent 40% av landets befolkning.

Forum for natur og friluftsliv har sitt mandat gjennom styringsdokumentet, og finansieringen gjennom Klima- og miljødepartementet fordrer at vårt virke skal være på fylkesnivå. Styret i FNF Nasjonalt [vedtok 13. desember 2018](#) (Sak 51/18) at *“FNFs struktur tilpasses endringene i den offentlige regionsreformen slik at det blir ett FNF i hvert fylke, med unntak av Viken og Oslo som slås sammen til Viken/Oslo.”*

FNF i Viken har siden den gang opparbeidet en arbeidsgruppe, og har hatt ukentlige teams-møter siden 1.1.2020. På møtene diskuterer vi aktuelle saker, kommunikasjon og dialog med fylkeskommunen, felles uttalelser og innspill.

Viken fylke ble oppløst 31.12.2023, og vi vil igjen jobbe med Buskerud fylkeskommune fra 1.1.2024. I hele 2023 har FNF Buskerud dermed forholdt seg til Viken fylkeskommune.

FNF Buskerud har fulgt nøye med på planleggingen av de nye fylkene, og etterstreber en så god dialog som mulig med nye Buskerud fylkeskommune allerede fra starten i 2024.

2.3.7 Region Oslofjord

FNF-koordinatorene rundt Oslofjorden (i henholdsvis Oslo og Akershus, Buskerud, Østfold, Vestfold og Telemark, samt Agder) har variert bakgrunnskunnskap og ulik fartstid i FNF-systemet, og i den forbindelse har «Region Oslofjord» blitt opprettet. Formålet med samarbeidet er å utveksle informasjon og erfaringer, diskutere problemer og styrke det kollegiale samholdet mellom koordinatorene.

Region Oslofjord har hatt faste møter 1- 3 ganger i måneden gjennom hele 2022 der saker av felles interesse diskuteres. Tiltaksplanen for Oslofjorden, friluftslivsbruk langs Oslofjorden, marin forsøpling og biologisk mangfold er temaer vi har diskutert sammen gjennom året.

FNF Buskerud har deltatt på flere andre møter og samlinger om Oslofjorden, deriblant PURA-Seminaret «Oslofjorden – redder vi den nå», 28.november⁴.

17 Espen Søilen fra Oslofjordens friluftsråd holdt presentasjon under PURA- Seminaret, 28.november.
Foto: Kaja Høgås

⁴ [PURAseminar: "Oslofjorden – redder vi den nå? - Buskerud \(fnn-nett.no\)](https://fnn-nett.no)

Nettverk for en levende Oslofjord

FNF Buskerud engasjerer seg for Oslofjorden, og har deltatt aktivt som formidler og observatør i nettverket «Nettverk for en levende Oslofjord».

«Nettverk for en levende Oslofjord» er en møteplass for frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner som arbeider for en ren og rik fjord, med muligheter for natur- og friluftslivsopplevelser for alle. Formålet med nettverket er å se til at tiltakene i «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» som kommunene rundt Oslofjorden har forpliktet seg til, blir fulgt opp.

Flere av våre tilsluttede organisasjoner signerte et brev til politikerne rundt Oslofjorden som nettverket utformet⁵.

FNF Buskerud har vært særlig involvert i Nettverket via tiltakspunktet «Bevaring av torsken» og har deltatt i flere arbeidsmøter med denne arbeidsgruppa. I denne forbindelsen har FNF Buskerud, Viken fylkeskommune og NJFF jobber igangsatt et prosjekt om å lage og sette ut informasjonsskilt langs fjorden.

2.4 Uttalelser

Forum for natur og friluftsliv Buskerud har sendt inn 20 høringsuttalelser i 2023.

- Innspill til revidering av Spillemiddelordningen er et samarbeid mellom FNF i Viken.
- Brev til politikerne rundt Oslofjorden er skrevet av nettverk for en levende Oslofjord.

FNF Buskerud har også sendt innspill til Røyken Næringspark i Asker kommune, tidligere Røyken kommune da flere av våre tilsluttede organisasjoner har medlemmer og natur- og friluftslivsinteresser i området.

Fra 1.1.24 er Asker kommune en del av Akershus fylkeskommune. FNF Oslo og Akershus vil derfor dekke disse områdene fremover. Koordinator i FNF Buskerud har god lokalkunnskap om gamle Røyken og Hurum kommuner, og bistår gjerne vår kollega i Oslo og Akershus videre i plansaker i dette området.

Alle uttalelsene legges ut på nettsiden til FNF Buskerud og FNF Nasjonalt.

De sakene vi jobber med, deler vi også i det månedlige [nyhetsbrevet](#) vårt og på Facebook.

⁵ [2023-12-05-Brev-til-alle-lokalpolitikere-rundt-Oslofjorden.pdf \(fnf-nett.no\)](#)

2.4.1 Uttalelser 2023:

09.01.2023: Kommuneplanens arealdel 2023-2035 Nore og Uvdal kommune
20.01.2023: Klage på vedtak om detaljregulering for Høgevarde HV17 a, b, c. Flå kommune.
31.01.2023: Innspill til Klima, - Energi, - og Miljøplan Øvre Eiker kommune
20.02.2023: Innspill til revisjon av spillemiddelordningen
27.02.2023: Reguleringsplan Killingdalen Nord. Tilleggs kommentarer.
13.03.2023: Kommunedelplan for naturmangfold 2023-2027, Gol kommune
15.03.2023: Kommuneplanens arealdel 2023-2035 Drammen kommune
24.03.2023: Røyken Næringspark, felt D, brev til Asker kommune
31.05.2023: Detaljreguleringsplan for Trytjern Vest, Flå kommune
31.05.2023: Områdereguleringsplan for Fjordbyen, Lier kommune
06.09.2023: Områdereguleringsplan for Skarsdalen, Flå kommune
16.10.2023: Detaljregulering for Holmevassnatten hyttegrenn, Sigdal kommune
16.10.2023: Planprogram- Områderegulering for Krøderen, Krødsherad kommune
23.10.2023: 502 Ny hovedbrannstasjon på Hvervenmoen, Ringerike kommune
27.10.2023: 424- Områderegulering for Follummoen, Ringerike kommune
06.11.2023: Kommuneplanens arealdel Ringerike kommune 2023-2035
20.11.2023: Revidering av kommuneplanens arealdel 2023- 2035, Ål kommune
05.12.2023: Kommunedelplan for Veggli fjell 2019-2035, Rollag kommune.
05.12.2023: Brev til politikerne rundt Oslofjorden
21.12.2023: Reguleringsplan for Gvelven feriegrenn, Flesberg kommune

2.4.2. Høringsradaren

Alle hørings saker som er aktuelle for natur og friluftsliv i Buskerud blir registrert på [Høringsradaren](#).

Koordinator i FNF Buskerud oppdaterer Høringsradaren med aktuelle saker fra vår region 2-3 ganger i måneden.

2.4.3. Tema myr

Myrarealet i Norge er gjennom de siste 80 årene redusert med en tredel på grunn av grøfting, oppdyrking, skogplanting, torvuttak og utbygging.

I 2016 fikk Norge en femårig plan for restaurering av myr og våtmark. Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet stod bak planen som nå er revidert for å gjelde i fem nye år (2021-2025), og i fjorårets budsjett (2021) ble det satt av 44 mill. til restaurering av myr og våtmark. Så langt er mer enn 80 myrområder i Norge restaurert.

På tross av regjeringens tiltak om bevaring av myr, fortsetter fjellkommuner og private grunneiere i fjellområdene å bygge ut myra. FNF Buskerud jobber for å hindre utbygging av myr, spesielt i fjellområdene i Buskerud hvor dette er utbredt. Vi mener at kommunenes planer om

nedbygging av myr gjør det særst viktig at det kommer et nasjonalt forbud og strengere regler mot dette. Vi merker oss at i de nye kommuneplanene står det gode intensjoner om at det «helst ikke skal bygges i myr, og at kommunene har et stort ansvar for å redusere klimautslipp». Dessverre så står ofte ikke målene i kommuneplanene i samsvar med reguleringsplanene i kommunene.

Miljødirektoratet har i 2022, på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, lagd et faglig grunnlag med mulige virkemidler for å hindre eller redusere nedbygging av myr, inkludert overordnede beskrivelser av konsekvenser av tiltak. I notatet beskriver de flere alternative virkemidler, og trekker frem forbud, avgift og innstramming av virkemidler rettet mot kommunenes arealplanlegging som særlig relevante⁶.

Miljødirektoratet la frem et forslag om forbud mot nedbygging av myr for Stortinget, 4. desember 2023. Forslaget er svar på oppdrag Miljødirektoratet fikk fra Klima- og miljødepartementet om å utarbeide et forslag til forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål. Oppdraget følger opp et anmodningsvedtak fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Forbudet Miljødirektoratet foreslår vil gjelde all myr i Norge, uavhengig av torvdybde og høydelag. Dette tilsvarer i underkant av 30 000 kvadratkilometer (km²), det vil si omtrent 9 prosent av arealet i Norge.

Med dette forbudet vil det kun være mulig å gi tillatelse til bygging i myr hvis tiltaket er helt nødvendig av hensyn til vesentlige samfunnsinteresser, slik som bygging av samfunnskritisk infrastruktur, eller i andre særlige tilfeller når det er nødvendig for regional eller viktig lokal infrastruktur⁷.

2.5. Kommunikasjon

2.5.1 FNF I MEDIA

Forum for natur og friluftsliv Buskerud har vært omtalt i 20 nyhetsartikler i 2023, hvorav 19 papiersaker, og 1 nettsak. Noen av de samme sakene er omtalt i flere medier, og teller da flere ganger. Sakene omhandler vår politiske debatt med våre nye fylkespolitikere i Drammen i forbindelse med Friluftslivets uke, hyttebygging i Hallingdal, Oslofjorden, videre utbygging av Røyken næringspark, kommuneplaner og planvask, samt flytting av lokaler.

08. sep.	Hvem er våre nye fylkespolitikere?	Ringerikes Blad – Forsiden	4
08. sep.	Hvem er våre nye fylkespolitikere?	Laagendalsposten, side 13	5
06. sep.	Hvem er våre nye fylkespolitikere?	Laagendalsposten – Forside	6
04. sep.	Mjelde i Buskerud-debatt i dag	Ringerikes Blad – Forsiden	7
13. juni	Åsa og Mari fulgte saken til siste slutt: – De	Røyken og Hurums Avis – Forsiden	7
11. juni	Til kommunestyrepolitikere i Asker, lytt til	Røyken og Hurums Avis – Forsiden	8
30. mars	Vern om nærtuområdet vårt!	Røyken og Hurums Avis, side 14	10
28. mars	Vern om nærtuområdet vårt	Budstikka – Forsiden	11
28. mars	Vern om nærtuområdet vårt	Budstikka, side 27	12
27. mars	Vern om nærtuområdet vårt!	Røyken og Hurums Avis – Forsiden	13
26. jan.	Stoppe naturkollaps eller sørge for grunneiernes lommebok?	Hallingdølen, side 30	14
21. jan.	– Bygger ned bit for bit	Hallingdølen, side 6	15
17. jan.	Ber kommunen fjerne gamle, utdaterte reguleringsplanar	Hallingdølen, side 6	16

18 FNF Buskerud i media i 2023

⁶ [Vurdering av virkemidler for å hindre nedbygging av myr - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

⁷ [Høringsnotat+om+forbud+mot+nedbygging+av+myr.pdf](#)

Koordinator i FNF- Buskerud har skrevet følgende kronikker i 2023:

- **Stoppe naturkollaps eller sørge for grunneiernes lommebok?**
Publisert i Hallingdølen – 26. januar.
- **Vern om nærtuområdet vårt!**
Publisert i Røyken og Hurum avis og i Budstikka– inkl. forsiden av begge aviser – 27. mars.
- **Til kommunestyrepolitikere i Asker, lytt til lokalbefolkningen og la Åros beholde nærtuområdet sitt!** Publisert i Røyken og Hurum avis inkl. forsiden – 11. juni
- **Hvem er våre nye fylkespolitikere?**
Publisert i Ringerikes Blad inkl. forsiden og i Laagendalsposten, 8. september.

[illegible][illegible]

2.5.2 Nettside

FNF Buskerud har oppdatert nettsiden med 34 nettartikler i 2023:

03.01.2023: [Informasjonsmøte om revidering av spillemiddelordningen.](#)
26.01.2023: [Oppsummering av infomøte om spillemiddelordningen for organisasjonene.](#)
30.01.2023: [Årsmøte 2023 – FNF Buskerud.](#)
31.01.2023: [En stor takk til Thomas.](#)
21.02.2023: [Revidering av spillemiddelordningen- viktige innspill fra friluftslivet.](#)
27.02.2023: [Årsmøter hos tilsluttede organisasjoner i FNF Buskerud 2023](#)
07.03.2023: [La myr være myr.](#)
29.03.2023: [Rødliste for truede naturopplevelser.](#)
31.03.2023: [Sammendrag fra stort folkemøte mot utvidelse av Røyken næringspark i Asker.](#)
26.04.2023: [Naturen på vippepunktet med Tellus natur og miljø.](#)
27.04.2023: [Forum Røysjømarka](#)
04.05.2023: [Møte med Naturvernforbundet.](#)
24.05.2023: [Friluftslivets uke 2023.](#)
02.06.2023: [Regional friluftslivskonferanse 1.- 2. juni.](#)
16.06.2023: [Seminar og debatt om natur og friluftsliv i nye Buskerud fylkeskommune.](#)
27.06.2023: [FNF Buskerud og Friluftshuset i Drammen flytter inn i nye lokaler!](#)
09.08.2023: [Allemannsretten for alle barn.](#)
11.08.2023: [Kommunevalget og naturtap.](#)
28.08.2023: [Hva skjer i Buskerud under Friluftslivets uke 1.- 10. september 2023](#)
29.08.2023: [Seminar og debatt: Den viktige nærnaturen.](#)
05.09.2023: [Hvem er våre nye fylkespolitikere?](#)
07.09.2023: [Konferansen Skog 2023.](#)
15.09.2023: [Hvem skal styre i nye Buskerud?](#)
19.09.2023: [Skoleskogdag 2023.](#)
19.09.2023: [Opptak og oppsummering: Den viktige nærnaturen.](#)
04.10.2023: [Planlegg natur- og friluftslivsområder for fremtiden- hvordan dekode kommuneplanens arealdel.](#)
12.10.2023: [Landssamling 2023- Velkommen!](#)
12.10.2023: [Forum Finnemarka.](#)
02.11.2023: [Frivillighetskonferansen 2023, Viken.](#)
08.11.2023: [Miljødirektoratets friluftslivssamling 2023.](#)
20.11.2023: [Høring av forslag til forskrift om fiske ved utløp av vassdrag med anadrome laksefisk.](#)
24.11.2023: [Oppsummering av Frivilligkonferansen i Viken 2023.](#)
28.11.2023: [PURA- Seminar: Oslofjorden- redder vi den nå?](#)
18.12.2023: [Buskerud Botaniske Forening trenger hjelp med florakartlegging i Artsobservasjoner.](#)

2.5.3 Nyhetsbrev

Forum for natur og friluftsliv Buskerud sitt nyhetsbrev er en del av vårt arbeid med å spre relevant informasjon og kunnskap om natur- og friluftsliv. Nyhetsbrevet skal være et talerør for saker som omhandler natur- og friluftslivsverdier i fylket. Noen nasjonale saker forekommer også.

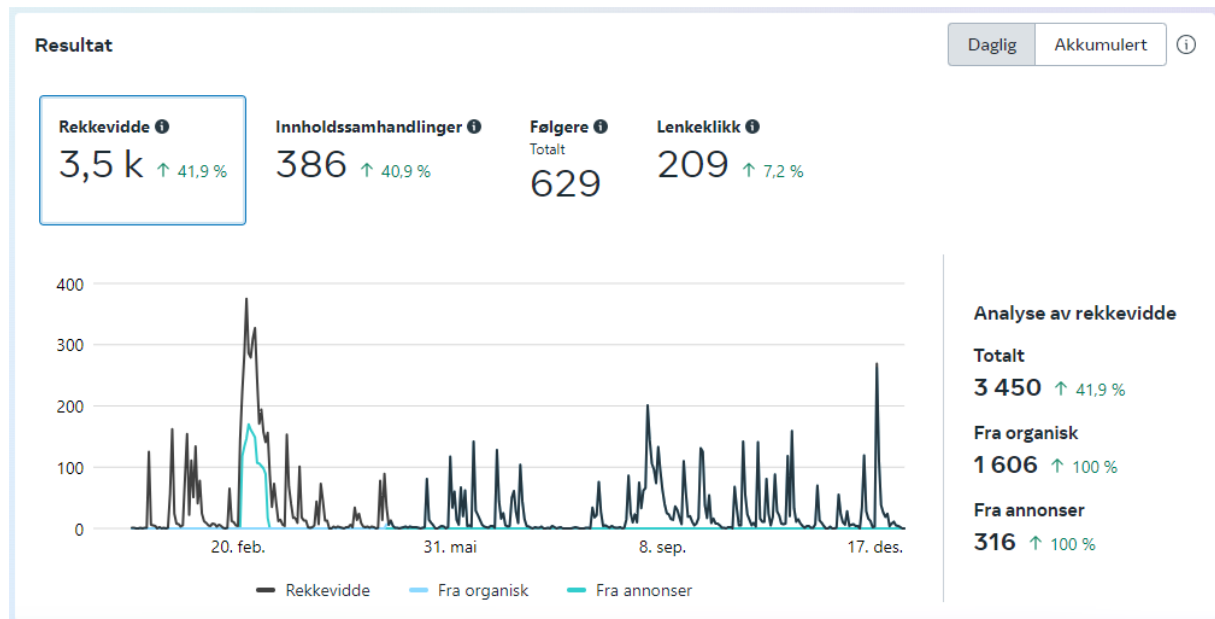
I 2023 har vi sendt ut nyhetsbrev hver måned (utenom fellesferien i juli). Nyhetsbrevet sendes ut siste dagen i måneden og oppsummerer viktige natur- og friluftslivssaker som har pågått siste måneden, pågående høringssaker, høringsfrister og kommende arrangementer. Alle nyhetsbrevene legges ut på nettsiden vår og deles på Facebook.

2.5.4 Sosiale medier

FNF Buskerud deler artikler, nyhetsbrev og andre relevante saker på Facebook gjennom hele året. I 2023 delte vi 98 Facebook- innlegg. Innleggene er både FNF- saker og videre deling av organisasjonenes, Norsk Friluftsliv, Miljødirektoratet, Fylkeskommunen m.m. sine saker. Vi har også «likt» andres innlegg som deles i sosiale medier.

629 personer følger siden vår. En oppgang på 68 følgere siden i fjor.

Oversikt over rekkevidde på Facebook- innlegg 2023 (overordnet tendens):

19 Facebook Innsikt 2023

Som vi ser av diagrammet er det innleggene våre om Årsmøtet og tema myr 24. februar, invitasjon til politisk debatt under Friluftslivets uke 31. august, og møtet med Botanisk Forening Buskerud og Artsobservasjoner på mobil 18. desember som har generert flest klikk på Facebook.

3 ORGANISATORISK

3.1 Formelt tilsluttede organisasjoner

14 organisasjonene har signert tilslutningserklæringen:

- DNT Drammen og Omegn
- DNT Ringerike
- Kongsberg og Omegns Turistforening
- Naturvernforbundet i Buskerud
- Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud
- Vestmarka krets av Norges speiderforbund
- Buskerud KFUK- KFUM- Speiderne
- Oslofjordens Friluftsråd
- Buskerud Orienteringskrets
- Birdlife Norge Avd. Buskerud
- Buskerud Botanisk forening
- Drammen klatreklubb
- NOTS Drammen og omegn
- Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

3.2 ÅRSMØTE

Årsmøtet for FNF Buskerud ble avholdt mandag 6. mars 2023.

3.2.1. Deltakere årsmøtet 2023:

TILSTEDE PÅ FRILUFTSLIVETS HUS:

Navn	Organisasjon
Kaja Høgås (Koordinator)	FNF Buskerud
Anne-Mette Kirkemo (Styreleder)	NJFF Buskerud
Martin Lindal (Styremedlem)	Naturvernforbundet i Buskerud
Espen Søilen (Styremedlem)	Oslofjordens friluftsråd
Frode Løset (Styremedlem)	Buskerud Orienteringskrets
Runde Håndlykken (Styremedlem)	DNT Drammen og omegn
Henrik Tønnessen	Vestmarka Krets av Norges Speiderforbund
Thea Utvik	DNT Drammen og omegn
Linda Verde	Orienteringskretsen i Buskerud

TILSTEDE DIGITALT:

Navn	Organisasjon
Kristin Bjartnes	Buskerud Botaniske forening
Daniel Green	Oslofjordens friluftsråd
Ingemar J. Haverstad	Buskerud Orienteringskrets
Steinar Stueflotten	Birdlife Norge Avd. Buskerud

I tillegg deltok Christian Steel (Sabima), Kjetil Fadnes (Nibio), Ole Lilleås (FNF Nasjonalt), Maria R. Tesaker (FNF Akershus), Christine Myrseth (FNF Troms), Kristin Fredheim (FNF Vestfold), Helene Vacarisas (Naturvernforbundet i Hordaland) og Hedvig Motzfeldt (masterstudent) på de digitale presentasjonene om myr i forkant av årsmøtet.

3.2.2 Saker årsmøtet:

- Sak 1 Valg av referent og 2 personer til å underskrive protokollen
- Sak 2 Godkjenne innkalling
- Sak 3 Godkjenne årsmelding for 2022
- Sak 4 Godkjenne regnskap for 2022
- Sak 5 Valg av revisor
- Sak 6 Årsplan for 2023 forslag
- Sak 7 Arbeidsform FNF Buskerud
- Sak 8 Valg av nytt Styre FNF Buskerud
- Sak 9 Valg av Valgkomite

3.3 Styret

Etter 06.03-2023 har styret hatt følgende sammensetning:

Rolle	Navn	Organisasjon	Velges for antall år
Styreleder	Anne-Mette Kirkemo	NJJF Buskerud	1
Styremedlem	Martin Lindal	Naturvernforbundet i Buskerud	Ikke på valg
Styremedlem	Frode Løset	BuOK/Ringerike o-lag	2
Styremedlem	Rune Håndlykken	DNT Drammen og Omegn	2
Styremedlem	Espen Søylen	Oslofjordens Friluftsråd	Ikke på valg
Varamedlemmer			
For Kirkemo	Knut Johan Ruud	NJJF Buskerud	1
For Lindal	Tor Kristian Eriksen	Naturvernforbundet, Bu	1
For Håndlykken	Hans Solberg	DNT Drammen og Omegn	1
For Løset	Ingemar J. Haverstad	BuOK/Lierbygda OL	1
For Søylen	Daniel Green	Oslofjorden friluftsråd	1

Styret i FNF Buskerud har gjennomført to styremøter + årsmøte i løpet av 2023. Styret har også hatt løpende kontakt gjennom hele året.

3.4 Administrasjon

FNF Buskerud ble i 2023 driftet av koordinator Kaja Høgås i 100 prosent stilling.

Koordinator Thomas André Sveri jobbet ut januar 2023, og var 100 prosent sykmeldt i hele den perioden. Sveri signerte sluttavtale gjeldende fra 1.2.2023. Høgås takket ja til tilbud om fast jobb fra 1.1. 2023.

FNF Buskerud ble i 2023 driftet fra FNFs kontorsted i Friluftslivets Hus, samlokalisert med DNT Drammen og Omegn. DNT Drammen og Omegn flyttet sine administrative lokaler fra Nedre Storgate til Gyldenløve Brygge i Drammen, 27. juni 2023. FNF Buskerud, Drammen friluftsforum og Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, ble med på flyttelasset.

20 Nye lokaler på Gyldenløve brygge. Foto: Kaja Høgås.

4. ØKONOMI

Den økonomiske situasjonen til FNF Buskerud er tilfredsstillende. Årsresultatet for 2023 viser et overskudd på 11.163,- mot et budsjettert underskudd på -45.349,- Bakgrunnen for overskuddet skyldes økte driftsinntekter (mer enn budsjettert) fra fylkeskommunen.

Egenkapital per. 31.12.2023 er på 336 469,-

Arbeidsgiver for ansatte i fylket er FNF nasjonalt, og lønnen og sosiale kostnader betales ut derfra. FNF-koordinatorene finansieres gjennom statlig og fylkeskommunal støtte. Den statlige støtten dekker i hovedsak lønnskostnadene for koordinatorene, mens de resterende andel (ca. 20 %) og drift dekkes av driftstilskuddet fra fylkeskommunen.

FNF Buskerud mottar tilskudd fra Fylkeskommunen og Friluftslivets uke. For å kunne opprettholde 100 prosent drift er FNF Buskerud avhengig av en fortsatt offensiv satsing fra både styret nasjonalt og fra fylkeskommunen.

5. Signatur styret og koordinatører

Anne-Mette Kirkemo, NJFF Buskerud	Anne-Mette J Kirkemo
Martin Lindal, Naturvernforbundet	Martin Lindal
Espen Søylen, Oslofjordens friluftsråd	Espen Søylen
Rune Håndlykken, DNT Drammen og Omegn	Rune Håndlykken
Frode Løset, Buskerud orienteringskrets	Frode Løset

Kaja Høgås

Kaja Høgås
Fylkeskoordinator
FNF Buskerud

Signature:
Email: mkirkemo@online.no

Signature:
Martin Lindal (Apr 15, 2024 14:10 GMT+2)
Email: martinlindal@hotmail.com

Signature:
Email: espen@oslojf.no

Signature:
Rune Håndlykken (Apr 15, 2024 17:50 GMT+2)
Email: rune@kulturhusplan.net

Signature:
Frode Løset (Apr 16, 2024 10:24 GMT+2)
Email: frode.loset@sweco.no

Signature:
Email: kaja.hogas@fnf-nett.no